

TOVAČOVSKÝ Ramletot

Únor 2024

číslo 1

cena 15 Kč

Z obsahu

- Informace z MěÚ
- Zprávy ze školy
- Různé
- Pozvánky
- Inzerce
- Kalendář svozů odpadu v roce 2024

Masopustní veselí v Tovačově

Tovačovský kamelot

Informace městského úřadu

Vážení spoluobčané, vážení čtenáři,

měsíc leden je vždy spojen s bilancováním předešlého roku, já naopak začnu tím, co nás čeká a nemine letos. Pravda je sice taková, že úporná práce, projektování, vyřizování posudků jsou důsledkem dlouho trvající přípravy projektů, které začaly mnohdy i před několika lety. Protože vím, co všechno přípravě předchází, mám radost, že můžeme schválené projekty realizovat. Největší a myslím si i pro Tovačov finančně nejnáročnější projekt „Revitalizace sídliště Zvolenov“ začne v měsíci březnu. V současné době probíhá výběrové řízení, jeho výsledek a cena za dílo bude známa až po uzavěře tohoto čísla. Ale již nyní víme, že na tuto akci máme dotaci od MMR ve výši 10 mil. Kč, zbylé náklady musíme pokrýt investičním úvěrem. Dlouhodobé problémy s parkováním, špatným stavem chodníků a veřejného osvětlení přimělo zastupitelstvo k odsouhlasení realizace. Projektu předcházela výměna elektrických silových kabelů a přípojek, výměna vodovodního řadu a kanalizace. Mnozí z vás si dobře pamatují, jak sídliště vypadalo při těchto pracích, a musím vás na to připravit, bude ještě hůř. Na sídlišti se musí vybudovat nová dešťová kanalizace se zadržovací jímkou, nové sloupy veřejného osvětlení i s kabeláží, nové chodníky a parkovací místa. Při zahájení stavby budeme tolerovat situaci s parkováním, které umožníme na ulici Nádražní a před sportovní halou. Sídlíště bude jedno velké hlučné blátivé nebo naopak prašné staveniště. Spolehnám na tolerantnost mezi spolubydlícími ze sídliště a také vůči prováděcí firmě, která má na realizaci šibeniční termín. Pokud všechno půjde dle stanoveného harmonogramu, tak v říjnu 2024 má být stavba dokončena.

Druhý úspěšný projekt, výměna svítidel na ulici Prostějovská, Široká a Olomoucká, je již vlivem příznivých únorových teplot dokončen. Rozpočet projektu je ve výši 1 140 tis. korun, kdy dotace je 900 tis., zbylé náklady jdou z rozpočtu města.

Třetí letos započatý projekt, který začíná také s jarním počásím, je zateplení zdravotního střediska. Předpokládaná cena díla je 7 mil. korun. Náklady spojené s odvodněním dešťové vody budovy nejsou součástí projektu a jejich výši odhadujeme do 3 mil. K projektu je dotace z Ministerstva životního prostředí ve výši 2 350 tis. korun. Zastupitelstvo města Tovačova v prosinci loňského roku schválilo na realizaci částku 10 mil. korun.

Méně nákladným projektem je pořízení kompostérů a nádob z podpory OPŽP. O kompostéry, tak jako v minulosti, můžou žádat občané na základě smlouvy. Město Tovačov má objednáno 200 ks kompostérů od firmy Elkoplast CZ, s.r.o., které se mají vydávat v měsíci květnu, pokud nenastanou nějaké nepředvídatelné problémy. Celkový výdaj města je 1 300 tis. a spoluúcast města je necelých 400 tis.

Dalším projektem s letošním dokončením je oprava válečných hrobů – mohyly prusko-rakouské války z roku 1866 směrem na Olomouc a pomníku setníka Souczka. Tyto opravy budeme koordinovat s předsedou komitétu 1866 Mgr. Jiřím Synkem. Náklady na opravu přijdou na 700 tis. korun a ministerstvo obrany přispěje částkou 560 tis. korun.

I letos jsme podali žádost o dotaci na výměnu další části střešní krytiny nad byty v zámku Tovačov. Jedná se již o čtvrtou etapu v pořadí a předpokládaná plocha je cca 350 m². Celková částka již vysoutěžených zakázek je 1.250.000 Kč a nyní budeme

čekat, zda nám bude od Olomouckého kraje poskytnuta nějaká finanční podpora, jak tomu bylo v minulých letech.

Mám za to, že je projektů k realizaci na letošní rok docela dost, ale to ještě není konec. Důkladnou přípravou základního zadání, příloh nebo rozpočtů máme další schválené projekty. Musím pochválit úředníky celého úřadu, spolupracující agentury, členy zastupitelstva, radní a celé vedení města za odvedenou práci.

Složitá na přípravu a také finančně náročná byla příprava projektu ve spolupráci s obcí Ivaň na realizaci cyklostezky z Tovačova do Ivaně tzv. úvozem. Projekt jsme připravili a podali do programu IROP. Jeho realizace započne koncem letošního roku, pokud nám zůstanou finanční prostředky. Financování je závislé na proúčtování dokončených akcí a tím posílení rozpočtu města. Cyklostezka je rozpočtována na 21 mil. korun. Výběrové řízení může cenu snížit, 25% podíl zaplatí obec Ivaň. Termín dokončení cyklostezky podle stanoveného harmonogramu vychází do konce roku 2025, příspěvek z Unie je vyčíslen na částku necelých 18 mil. korun.

Dalším projektem v pořadí na realizaci se schválenou dotací je „Komunitní a kreativní centrum“ v prostorách zámeckého parku. Městu dlouhodobě chybí společenský prostor v přízemí. Při opravě získáme důstojné a technicky vybavené místo na schůzky pro spolky nebo pro setkávání občanů, seniorů a konání zastupitelstva. Městu se za dlouhá léta nepodařilo získat finanční prostředky na opravu prostor, o to víc máme s místostarostou Jaroslavem Vránou radost ze získání částky 26 500 tis. korun z ministerstva kultury. Realizace je teprve na počátku, musíme zajistit výběrové řízení na zhotovitele. Víme že, každé práce na kulturní památce, což zámek je, jsou zdlouhavé. Termín dokončení centra je předpokládán do poloviny roku 2025.

Rozložení financí v letošním roce nebude jednoduché, víme, že jsme slíbili dokončení kanalizace a komunikace na Podzámčí u garáží, musíme pokračovat v opravách na místních chodnících. Velkou část příprav i financí nám zabere dokončení lokality „Za Humny“ na výstavbu rodinných domků, kde jsme již nyní ve stádiu doladování detailů závazné studie, která bude zároveň sloužit jako podklad pro nový územní plán města.

Práce máme v plánu dost a dost, tak nám držte palce a zachovejte přízeň, pokud se něco nestihne v termínu, tak prosíme o shovívavost.

*Marek Svoboda, starosta
Jaroslav Vrána, místostarosta*

SHSCMS – Olomoucká sekce

Město Tovačov v druhé polovině ledna hostilo olomouckou sekci Sdružení historických sídel měst Moravy a Slezska, které je členem. Olomoucká sekce s předsedou Ondřejem Vlčkem na svém zasedání schvalovala účast Augustiniánského kláštera ve Štemberku v soutěži Památka roku 2023. Klášter prochází postupnou obnovou a v loňském roce proběhla oprava jižní fasády bývalého kláštera Šternberk.

Dále podpořila projekt pro využití mobilní aplikace Cestovatelský fotodeník – www.cestovatelskyfotodenik.cz, která umožňuje účastníkům zaznamená-

vat fotografie navštívených historických objektů. Můžete si tak vytvořit svůj vlastní cestovatelský deník – svoji fotogalerii navštívených míst. Vedle fotografií má každý účastník v aplikaci i mapu, ve které jsou odlišnými barvami znázorněna místa, která již navštívil, která navštívit plánuje, nebo místa, na kterých ještě nebyl (s vysokou návštěvností, s vysokým hodnocením apod.). Ke každému místu lze přiřadit jednu fotografii, jež bude součástí společné fotogalerie objektu. Cestovatelský fotodeník je zároveň i součástí o „nejaktivnějšího cestovatele“, tedy účastníka, který navštíví a vyfotografu-

je nejvíce památek v určené době, a to v období od 1.4.2024 do 31.8.2024 po celé České republice. Velkým tématem na konferenci ve Vysokém Mýtě bude námi navržené téma k diskusi, a to doprava v historických centrech, které trápí nejedno historické sídlo.

Závěrem jednání proběhla slíbená prohlídka zámku Tovačov s komentářem paní kastelánky Květy Zajícové. Členové sdružení byli okouzleni především historickou částí zámku, rytířským a sněmovním sálem a také vídeňským schodištěm.

starosta města Marek Svoboda
místostarosta města Jaroslav Vrána

Městský úřad Tovačov, odbor finanční informuje

Místní poplatek ze psů – je splatný do 31. března kalendářního roku,

- poplatek se platí ze psů starších 3 měsíců,
- držitel psa je povinen ohlásit správci poplatku vznik své poplatkové povinnosti do 15 dnů ode dne jejího vzniku, stejným způsobem je povinen oznámit také zánik své poplatkové povinnosti (nový pes, úhyn psa..).

Místní poplatek za odvoz odpadu – Obecně závazná vyhláška města Tovačov o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství.

- Poplatek je splatný vždy do 30. června kalendářního roku,
- sazba poplatku pro rok 2024 činí 900,- Kč,
  - poplatníci jsou povinni do 15 dnů ohlásit správci poplatku všechny skutečnosti, které mají vliv na vznik, zánik a výši poplatku (vznik trvalého pobytu v obci, narození dítěte, ukončení trvalého pobytu v obci..).

Místní poplatek za užívání veřejného prostranství – veškeré skládky dřeva, stavebního materiálu, sutí apod. podléhají ohlášení u správce poplatku, a to vždy před započítáním užívání veřejného prostranství.

Výše uvedené místní poplatky je možné hradit hotově v pokladně MěÚ Tovačov nebo zašlete dotaz na hrazdilova@tovačov.cz a bude vám sdělena částka k úhradě, číslo účtu a variabilní symbol – **ten vždy dodržujte, je nutný k identifikaci platby a poplatníka.**

Poplatky v hotovosti se hradí v pokladně MěÚ v úředních hodinách, což je:

Pondělí 8.00 – 11.00 hod. 12.00 – 17.00 hod.
Středa 8.00 – 11.00 hod. 12.00 – 17.00 hod.

V tuto dobu se také vydávají pytle na tříděný odpad a čárové kódy.

Informace pro všechny uživatele systému MESOH – třídění odpadu do plastových pytlů

- dodržujte váhu odevzdaných pytlů:
plast 2,5 - 7 kg
papír 5 – 10 kg
kovové obaly 2,5 – 10 kg
jedlý tuk do PET lahví o minimální objemu 2,5 l a odevzdejte do sběrného dvora
  - na vaší popelnici je nutno mít funkční čárový/QR kód
  - nedávejte popelnici k vývozu pokud není zcela zaplněná
  - přihlašte se do svého odpadového účtu dle informací na spodní straně archu s čárovými kódy, vyplňte si odpadový dotazník a potvrďte inventuru stanoviště, můžete zde sledovat vývoz tříděného odpadu a vše co má vliv na výši slevy
  - třídte odpad, který vzniká pouze ve vaší domácnosti
- Toto vše vám může pomoci k získání víc EKO bodů a tím k vyšší slevě.

Děkujeme, že třídíte a snižujete produkci odpadů!

Trochu statistiky....

Podle výpisu z evidence obyvatel bylo k 1. lednu 2024 v Tovačově celkem 2.387 obyvatel, z toho 1.197 žen a 1.190 mužů. Jistě vás bude zajímat, jaké bylo věkové složení obyvatel. O tom následující tabulka:

A jaká byla migrace obyvatel v roce 2023?

Počáteční stav k 1.1.2023 byl 2.391 obyvatel. Do Tovačova se přistěhovalo 44 obyvatel, narodilo se 22 dětí, odstě-

hovalo se 41 obyvatel, zemřelo 29 obyvatel, takže k 31.12.2023 byl stav 2.387 obyvatel. Stav obyvatel v našem městě za rok 2023 se snížil o 4.

V průběhu roku 2023 se v našem městě uskutečnilo celkem 30 svatebních obřadů, z toho 7 svatebních obřadů, kdy alespoň jeden ze snoubenců měl trvalý pobyt v našem matričním obvodu.

Jana Halířová (matrika)

	věk do 5 let	věk 6 – 17 let	věk 18 – 59 let	věk 60 – 79 let	věk 80 a nad 80 let	celkem
ženy	51	135	627	286	98	1197
muži	62	153	678	241	56	1190
celkem	113	288	1305	527	154	2387

Bohumil Venclík oslavil sto let

V sobotu 13. ledna 2024 oslavil nádherné životní jubileum pan Bohumil Venclík, občan našeho města. I my z redakce Kamelotu se připojujeme k přání především pevného zdraví a životního elánu, který mu naštěstí stále nechybí.

Málokterý člověk je tak čínořodý jako pan Venclík a málokdo je tak skromný a pokorný. Kulaté jubileum je důvodem zavzpomínat a připomenout některé jeho životní mezníky. Informace byly čerpány především z knihy „Od hrnčířského kruhu k mezníkům života aneb životní příběh Bohumila Venclíka“, která vyšla k jeho 90. narozeninám. Věřte nebo ne, je to zajímavé, inspirativní, neobyčejné a mnohde i veselé a vtipné čtení. Něco málo jsem pro vás vybrala...

Malý Bohumil se narodil v neděli 13. ledna 1924 a na cestu do života ho vítaly zvony kostela sv. Václava v Tovačově. Bylo mu prorokováno, že bude dítě štěstěny a že to nezmění ani třináctka v jeho datu narození. Tři dny po jeho narození se v rodině českého Žida Ing. Straky, zaměstnance cukrovaru, narodila holčička. Paní Straková měla problémy s kojením, a tak hledali někoho, kdo by mohl novorozeně krmit. Porodní asistentka poradila paní Venclíkovou a ta souhlasila. „**Položili mě do postýlky vedle holčičky a já stár jen dva dny jsem mohl spát s holkou. Dnes by to puritáni označili jako sexuální zvrhlost a byly by s tím oplétačky. Na mne to asi zapůsobilo tak, že se mi dosud líbí pohledné ženy.**“ Strakovi ale neměli šťastný osud. Všichni zahynuli v koncentračním táboře.

V 15 letech Bohumil zažil okupaci. „**Dne 15. března 1939 přišel do třídy pan učitel E. Polásek, požádal nás, abychom povstali a zazpívali hymnu, neb německá vojska obsazují náš stát. Řekl nám také, že od této chvíle bude snad muset přednášet jinak, než je skutečnost, a že nemáme mu věřit. Na zakončení školního roku nás zavedl k pomníku nad farou a požádal nás, ať si potichu zazpíváme hymnu a my ji spustili nahlas. Lidé, kteří šli kolem, se k nám přidávali a zpívali s námi.**“ Rodina Venclíkova za války ukrývala odbojáře, který je po zatčení vyzradil. Otec Bohumil byl 26. května 1944 popraven ve věznici v Praze Na Pankráci. Matka si od soudu odnesla trest 5 let vězení. Domů se vrátila v červnu roku 1945. Bohumila Venclíka po soudu převezli do věznice v bavorském Bernau. Po pěti měsících věznění ho ze zdravotních důvodů propustili a pak se až do konce války léčil.

Po válce řešil pan Venclík, co s rodinnou živností, která zůstala po otci. Nakonec ji vedla paní Venclíková vdovským právem, a Bohumil tak mohl pokračovat v rodinné hrnčířské tradici – výrobě květníků, prakticky až do roku 1951, kdy jim komunistický režim živnost zakázal.

Ale i tak byly roky 1948 – 1951 u Venclíků šťastné. Bohumil se v roce 1948 oženil, začal stavět dům a v roce 1951 se mu narodil prvorozený syn. V roce 1952 se stal členem právě založeného dechového orchestru. Byl přijat jako bubeník.

„**Na podzim roku 1952 byl pan Venclík předvolán na ONV do Kojetína s tím, aby vstoupil do okresního stavebního podniku. Měl dělat nejprve přidavače u zedníků a příležitostně by mohl dělat kamnařinu. Na otázku, kolik bude vydělávat, mu**

bylo řečeno, že dostane 17,50 Kčs na hodinu. Tak se nedohodli a pan Venclík šel pracovat na nově budovanou pískovnu do Skašova, kde měl příslibený plat 25 – 30 Kč na hodinu. Ke konci roku se stal kmenovým zaměstnancem Štěrkovent a pískoven n.p. Olomouc. Jako nestraník dělal nejprve podřadné práce, později přešel do údržby. Udělal zkoušky na svařování nejen elektřinou, ale i na svařování autogenem a pálení. Následně udělal kapitánské zkoušky řízení motorových člunů a těžbu korečkovým rýpadlem. Někdy dělal strojníka na bagru. Později pak řidiče remorkéru a v této funkci pracoval až do odchodu do důchodu.“

„**V roce 1953 navštívil pana Venclíka předseda okresního výboru pro tělovýchovu pan Karel Sýkora s návrhem, aby si udělal jednorozhodnou tělovýchovnou školu (Tyršův dům). Uvedl, že má v Kojetíně volné místo po Zdenku Válkovi. Podmínky byly i pro rodinu přijatelné, a tak souhlasil. Problém byl v kádrovém posudku. Při kádrování na MNV usoudili, že je Venclík málo uvědomělý, aby mohl cvičit a pracovat s mládeží. Božíkovi to nevadilo. Položil vedoucího dorostu v Sokole a místo toho založil oddíl odbíjené a s partou kluků jezdil na zápasy na kolech.“**

V polovině 50. let se narodil druhý syn – Ivan. V roce 1958 ho přesvědčila vedoucí Hanáckého souboru Milada Ženčáková, aby chodil mezi ně a začal tancovat v nově založeném souboru dospělých. Tančil sóla s Hanou Faltusovou a zároveň s muži v Sokole nacvičoval prostrná na 2. spartakiádu. V tu dobu mu zemřela maminka ve věku 66 let.

K padesátým narozeninám se mu narodil vnuk Bohumil, se kterým v roce 1980 nacvičil spartakiádu ve skladbě rodičů a dětí, jak sám podotkl – jako nečlen Sokola. Byl totiž tak trošku rebel a po roce 1968 ze Sokola vystoupil. Členem se stal znovu v roce 1982.

Já si ale pana Venclíka pamatuji z dětských let především jako knihovníka. Od roku 1982 pracovala v knihovně jeho žena Dobromila. Teprve po amputaci jejích obou končetin její místo převzal pan Venclík osobně a brával ji s sebou. Knihovna tak pro ně oba byla trošku terapií, ale také časem, který mohli trávit spolu.

Výčet toho, co pan Venclík zvládl za svůj život, je velký a pokud vás jeho osoba zajímá, můžete sáhnout po výše jmenované knize. Je plná krásných vzpomínek, ale i regionální historie. Pan Venclík se narodil a celý život zůstává v Tovačově. Dnes se o něj stará především snacha Hana a myslím, že se jí to daří. A taky vím proč. Venclíkovi byli vždy zvyklí držet jako rodina pohromadě, což ostatně ukazují i mnohé pasáže v knize. Možná, že právě tohle by mohl být recept na dlouhověkost pana Venclíka, a sice milující a pečující rodina.

... tak všechno nejlepší pane Bohumile.

Květa Zajícová

Přání Panu Bohuškovi Venclíkovi

V lednu 2024 se dožil krásného věku podporovatel hanáckého spolku v Tovačově náš milý pan Bohumil Venclík. V našem hanáckém spolku Hatě Tovačov ho známe také jako bývalého tanečníka hanáckých souborů vedených paní Miladou Ženčákovou. Velmi si ho vážíme pro jeho životní optimismus, obdivujeme jeho životní elán, neustálou tvořivost, vytrvalost, píli a snahu být oporou svým blízkým. Po celý svůj život je oporou také hanáckých folklórních sdružení v Tovačově v jakékoliv jejich podobě. Přes svůj pokročilý věk chodíval na hanácké bály a nevynechal žádnou folklórní akci v Tovačově – Hanácké slavnosti, Přehlídky dětských hanáckých souborů a jiné. Jeho podpora byla vždy pro nás motivací v další práci pro folklor v Tovačově. Proto jsme rádi, že mu můžeme popřát k jeho stým narozeninám všechno nejlepší a poděkovat mu za vše, co pro nás udělal.

Milý pane Bohušku,

o Tvé stovce se v Tovačově šíří zvěsti!

A tak jsme dnes tu, abychom Ti popřáli zdraví a štěstí!

Za těch sto roků známe spoustu Tvých kroků,

kteřé vždycky správným směrem směřovaly

a mnohé nám i Tobě daly. Vše nejlepší ke STÝM narozeninám!

Děkujeme za podporu spolku Hanáků v Tovačově!

Hanácký spolek Hatě Tovačov

Mateřská škola

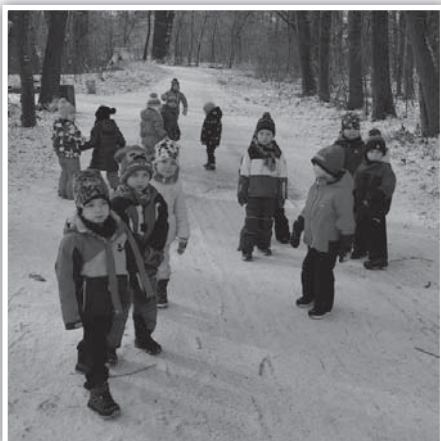
Zprávičky z naší školičky

Po vánočních prázdninách jsme se ve školce sešli v dobré náladě a odpočinutí, a tak jsme se s chutí pustili do práce. Hned v pátek 5.1. nás čekal Tříkrálový průvod. Děti si vyrobily královské koruny a dopoledne jsme se vydali do ulic. Naše cesta vedla do Domova seniorů, kde jsme na zahradě svou přítomností a tříkrálovou koledou potěšili nejen obyvatele, ale i zaměstnance DS. Navštívili jsme i pana starostu na Městském úřadě, abychom mu popřáli vše nejlepší do nového roku.

Mrazivé lednové počasí nám nahrávalo do karet a my jsme si mohli zimu opravdu užívat. Povídali jsme si o zimě, o zvířátkách, o lidském těle a zdraví, tvořili jsme sněhuláky a chodili jsme kontrolovat, jestli už zamrzla voda na Hradeckém rybníce. A když na pár dnů napadlo ještě trochu sněhu - to bylo radosti!!

16.1. přijelo do MŠ divadlo s krásnou pohádkou Jak víla hledala sněhovou vločku. Děti se vydováděly a všem se pohádka moc líbila.

Lenka Šálková, MŠ

Šibřinky 2024

Dětské šibřinky, neboli karneval, tovačovská MŠ pořádá už hezkých pár let. Poslední tři roky se však nemohly uskutečnit z důvodů covidové pandemie, ale letos jsme se do této akce znovu pustili, a tím ji vlastně obnovili.

4.2. se otevřely dveře sportovní haly v Tovačově všem, kteří rádi tančují, mají rádi kostýmy, převleky, soutěže, legraci, tombolu a dětský smích. A věřte mi, bylo vás hodně. O hudbu a zábavu se postaral moderátor Michal Sedláček. Nejen, že s dětmi tancoval, ale také měl pro ně připravené drobné soutěže.

Každý si mohl zakoupit losy a vyhrát v tombole nějakou hezkou cenu či drobnost. Šance byla veliká, neboť se nám díky rodičům a sponzorům v letošním roce sešlo opravdu velké množství cen.

Slosovatelné byly i vstupenky. Ten, kdo měl štěstí, mohl vyhrát dort, který upekla a věnovala jedna z našich maminek.

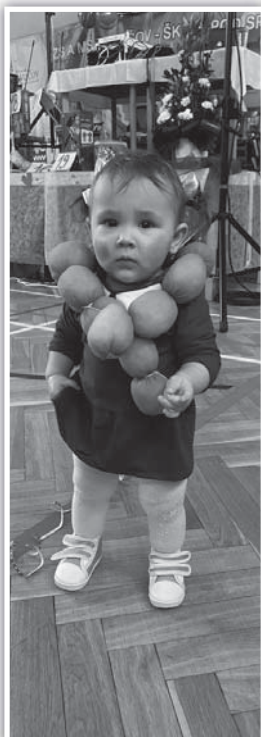
Ve spolupráci se členy SRPŠ bylo pro všechny návštěvníky zajištěno bohaté občerstvení v podobě malinčky, dětských pitíček, kávy, sladkostí nebo párku v rohlíku.

Nechyběl ani krásný fotokoutek, kde se děti mohly vyfotit s rodiči nebo kamarády na památku.

Myslím si, že se nám podařilo tuto akci pro děti obnovit, veškerý výtěžek z této akce poputuje do MŠ, kde bude použit na vybavení pro děti, ať už ve třídách nebo na zahradě.

Celý kolektiv MŠ děkuje všem, kteří se do akce jakkoli zapojili, děkujeme rodičům a sponzorům za krásné ceny do tomboly, SRPŠ za spolupráci s občerstvením, našim „devátákům“ za pomoc při úklidu. Děkuje se všem, kteří za námi přišli a bavili se.

Lenka Šálková, MŠ

Zprávy ze školy

Vánoce na zámku

V předvánočním čase proběhla na zámku v Tovačově tradiční akce Vánoce na zámku. Tématem letošních prohlídek byly zimní lovy ve středověku. Dva dny před samotnou akcí pokryl zámek a přilehlá prostranství sním a v sobotu ráno se rozvonělo nádvoří vánočním punčem a rozeznělo se lidským štěbetáním. V netradičních prohlídkách se po oba dny vystřídala uskupení Pernštejnové, z. s., středověká hudební skupina Subulcus, trubáci ze ZUŠ v Tovačově, Dobrovolné divadlo tovačovské a Trubáci z Přerova. Co by to ovšem bylo za lovy a loveckou hostinu, na kterých by chyběla pážata? Zámecký kroužek, který v tomto školním roce navštěvují společně žáci ze Základní školy a Mateřské školy v Tovačově a žáci ze Základní školy a Mateřské školy v Troubkách, se po oba dny pilně staral o panstvo. Dívčí část kroužku se pečlivě věnovala nalévání pití, obsluze u stolu nebo nošení teplé lázně pro lovce.

V nedělním odpoledním programu vystoupili také naši nejmenší, prvňáčci s vánočním pásmem u zámeckého stromečku. Obě vystoupení našich žáků byla příjemným doplněním předvánoční atmosféry, a i když to někteří odstonali, všichni do jednoho byli spokojeni. Návštěvníci zámku odjížděli svátečně naladěni a věříme, že jsme i my přispěli k netradičnímu pěknému programu. Děkujeme všem zúčastněným stranám, zvláště zámku Tovačov a Zámeckému spolku, z. s., za spolupráci.

ZŘŠ AA

Lyžařský výcvikový kurz Branná 2024

Ve dnech 15. - 19. ledna se žáci druhého stupně navštěvující Základní školu a Mateřskou školu v Tovačově zúčastnili lyžařského výcvikového kurzu. Účastníci byli ubytováni v penzionu Na Kovárně nacházejícím se v Jeseníkách v obci Branná. Tohoto kurzu se zúčastnilo celkem 36 dětí (18 děvčat a 18 hochů) a pět pedagogických pracovníků. Z důvodu malého

počtu žáků sedmých až devátých tříd jeli i žáci šestých ročníků. Nejpočetnější zastoupení bylo ze třídy 7. A a 7. B, ze které jelo celkem 15 žáků. Děti byly rozděleny v rámci výuky do třech skupin, a to na pokročilé nebo začínající lyžaře a začátečníky ve snowboardu, kdy toto družstvo mělo pouze osm snowboardistů.

Odjezd na lyžařský kurz proběhl

v pondělí ráno od Základní školy v Tovačově. Příjezd do hotelu byl naplánován před obědem. Po obědě a ubytování byli žáci rozřazeni do jednotlivých družstev. Následně začaly první hodiny kurzu na svahu. Večer proběhla přednáška na téma „Nebezpečí hor, chování v zimní přírodě, lyže a vázání, životospráva, první pomoc při úrazu na svahu a chování ve skiareálu“.

Tovačovský kamelot

poté proběhl seznamovací večírek formou her. Žáci se během dalších dvou dní zdokonalovali v lyžařské a snowboardové sportovní činnosti, aby pak mohli své dovednosti v rámci družstev zúročit v soutěžním slalomu, který se jel ve čtvrtek v dopoledních a odpoledních hodinách. Umístění ve slalomu proběhlo následně:

pokročilí lyžaři: 1. místo Karolína Kubíčková (8. A), 2. místo Patrik Kohn (8. A), 3. místo Jakub Hrubý (9. A),

začátečníci lyžaři: 1. místo Sofie Anh Thu Nguyen (7. B), 2. místo Vojtěch Snášel (6. A), 3. místo Mikuláš Sova (6. A),

začátečníci snowboardisté: 1. místo Ane-

ta Šálková (9. A), 2. místo Sofie Vodičková (6. A), 3. místo Sofie Strnadová (6. A).

Celý týden po večíři probíhaly zábavné soutěže, jak pro jednotlivce, tak skupinové. Děti dostaly diplomy, jak za soutěže na svahu, tak za soutěže na chatě, třeba za: nejlepší přetextování písni, nejlepší karnevalovou masku, slovní šifru, skokana na lyžích a na snowboardu, objev na lyžích a na snowboardu a jiné. Ve středu odpoledne měly děti v rámci kurzu odpočinkový půlden, kdy celý kurz jel vlakem do blízké vesnice Ramzová, kde si účastníci kurzu vyzkoušeli jízdu na nafukovacích kruzích, tzv. „Tubingu“. Po celou dobu lyžařského kurzu

byly celkem ideální podmínky pro lyžování, kromě čtvrtěční výuky, kdy se jezdilo odpoledne v mlze a dešti. Dostatek sněhu a příznivé teploty zajistily kvalitní výuku na svahu. Musíme také poděkovat místnímu sdružení SRPŠ za příspěvek na odměny pro účastníky kurzu a na částečnou kompenzaci permanentek na lyžování pro ty, kteří si v září zaplatili členství v SRPŠ. Fotky a videa můžete najít na webových stránkách Základní školy a Mateřské školy v Tovačově (www.zstovacov.cz) nebo na facebooku školy (ZŠ a MŠ Tovačov).

*Mgr. Tomáš Šilha, Ph.D.
vedoucí lyžařského kurzu*

Historické okénko

Kalendárium pro rok 2024

1059 – dle pověsti postaven lovecký zámeček olomouckým úředním knížetem Vratislavem z rodu Přemyslovců – **965 let**
1454 – Jan z Cimburka poskytl útočiště Židům vyhnaným z Olomouce, počátek židovské obce v Tovačově – **570 let**
1464 (27. února) – zemřel Jan Tovačovský z Cimburka – **560 let**
1494 (26. června) – zemřel Ctibor II. Tovačovský z Cimburka – **530 let**
1509 – (28. června) zemřel biskup Jan Filipec, přítel Ctibora Tov. z Cimburka – **515 let**
1539 – 1. knižní vydání „Hádání pravdy a lži o kněžské panování jich“ (autor Ctibor II. Tovačovský z Cimburka) – **485 let**
1544 (24. srpna) – prvním písemným pramenem doložena existence školy v Tovačově – **480 let**
1574 – narodil se Štěpán Illezházy z Illezházy – **450 let**
1594 – Jan ml. z Pernštejna získal zpět tovačovské panství – **430 let**
1594 – narodil se Vratislav Eusebius z Pernštejna, poslední mužský příslušník perňštejnského rodu – **430 let**
1559 – počátek stavby zámecké kaple – **465 let**
1619 – zámek obsazen a vydrancován zemským vojskem – **405 let**
1654 – zemřel Julius ze Salmu – 370 let
1694 – vytvořen pískovcový podstavec ke kašně na Náměstí – **330 let**
1714 (10. dubna) – narodil se František Josef z Kuenburgu – **310 let**
1799 – založena osada Annín – 225 let
1834 (2. prosince) – výročí narození Davida Ritter von Gutmanna – **190 let**
1844 (13. února) – narodil se František hrabě z Kuenburgu, poslední rodový šlechtic na zámku v Tovačově – **180 let**
1854 (14. června) – narodil se Antonín Ugwitz, autor monografie „Z minulosti města Tovačova a okolí“ – **170 let**
1859 (15. září) - blahorečení sv. Jana Sarkandera – **165 let**
1859 (15. listopadu) – výročí narození Leopolda Noppa, místní učitel, historik – **165 let**
1864 – zřízena Občanská záložna – **160 let**
1889 (28. září) – výročí narození Dr. Wilhelma Ritter von Gutmanna – **135 let**
1919 (15. června) – v Tovačově první volby do obecního zastupitelstva (mělo tehdy 30 členů), první starosta města Jan Kubíček – **105 let**
1924 (15. června) – slavnostně odhalen pomník vojínům padlým v I. světové válce – **100 let**
1929 – opravy kanalizace na náměstí a v ulici Förchfottova – **95 let**

1934 – požár kostelní věže – **90 let**
1939 (16. března) – Tovačov obsazen německými vojáky, na tovačovský velkostatek byl přidělen německý komisař – **85 let**
1939 (srpen) – založen „Spolek pro okrašlování a ochranu domoviny v Tovačově“ – **85 let**
1939 – kanalizace v ulicích Žižkova, Smetanova a části ulice Jiráskova – **85 let**
1944 (26. května) – popraven v Praze na Pankráci tovačovský občan Bohumil Venclík – **80 let**
1944 (25. srpna) – první letecká bitva u Tovačova – **80 let**
1949 – vystavěn pomník Rudé armádě (pomník je ze mšenského pískovce, 3 m vysoký, autorem je – Cyril Zatloukal) – **75 let**
1949 – obnoven Křenovský rybník – **75 let**
1954 – požár cukrovaru – **70 let**
1954 – zbořena židovská synagoga – **70 let**
1959 – založen závod na výrobu mostních prefabrikátů – Dopravní stavby – **65 let**
1959 – poprvé vyšel tovačovský zpravodaj – **65 let**
1959 – zrušen tovačovský mlýn – **65 let**
1969 – dokončeno budování vodovodu – **55 let**
1969 – dokončena stavba sauny – **55 let**
1969 (24. června) – požár sladovny ve Cvrčově – **55 let**
1979 – zahájeno budování tenisových kurtů – **45 let**
1989 (21. června) – demolice staré sokolovny – **35 let**
1989 – zahájena adaptace domu č. 5 ve Förchgottově ulici na kino – **35 let**
1994 (31. ledna) – zámek předán do majetku města Tovačova – **30 let**
1999 – zemřel Klement Slavický, hud. skladatel a tovačovský rodák – **25 let**
1999 – založen mikroregion Střední Haná – **25 let**
1999 – Tovačov navštívil tehdejší předseda vlády ČR Miloš Zeman – **25 let**
2004 – v areálu ZŠ Tovačov vybudováno nové školní hřiště s umělým povrchem – **20 let**
2009 – zemřel prof. Milan Slavický, hud. režisér, syn Kl. Slavického – **15 let**
2009 – rekonstrukce budov základní školy ve Förchgottově ulici – **15 let**
2009 – rekonstrukce pomníku majora Behra – **15 let**
2009 – spuštěny webové stránky zámku Tovačov – **15 let**
2009 – ukončen provoz kina v Tovačově – **15 let**
2014 – dokončena památková obnova věže – **10 let**

kvetazaj

Před 70 lety požár zdevastoval tovačovský cukrovar

Tovačovský cukrovar byl založen v místní části Annín v roce 1891 Davidem Gutmannem, který o čtyři roky dříve koupil tovačovský velkostatek. V roce 1954 byl cukrovar v provozu již šedesátým čtvrtým rokem. Když 14. listopadu 1954 skončila cukerní kampaň, nikoho nenapadlo, k jaké pohromě dojde o osm dní později. Od tehdejší smutné události uplyne na konci listopadu tohoto roku 70 let.

O požáru cukrovaru v noci z 22. na 23. listopadu 1954 se poměrně obsáhle zmiňuje kronika města. Kronikářský zápis o tragédii využil v polovině devadesátých let 20. století Antonín Indrák, autor brožury o 120 letech existence tovačovského hasičského sboru. Přesnější informace o události obsahuje trestní spis Lidového soudu v Kojetíně, protože vznikl ve dnech, týdnech a maximálně měsících po požáru. Autor tohoto článku využil oba prameny, avšak více soudní spis, který byl dosud využit jen velmi okrajově.

Požár – proč k němu došlo a jak proběhl

Na podzim 1954 Stanislav Olejníček (* 6. února 1926 v Tovačově) neodborně zhotovil elektrické topné těleso z původního válečkového ohříváče, což věděl i jeho mistr Alois Křepelka (* 20. června 1914 v Uhřetichách). Dne 22. listopadu 1954 v devět hodin ráno si Olejníček ohřál na primitivním zařízení snídani a pak už těleso nikdo nevypnul. Vladislav Sýkora nedal večer do kontrolních hodin pro nočního hlídače nový pásek (evidenční obchůzky na bázi „píchaček“), proto se hlídač Václav Deotto (* 22. září 1912 v Tovačově) nevěnoval náležitě službě, tj. nekonal pravidelné obchůzky, zatemnil okna budky, zhasl světlo, posadil se ke stolu a usnul. Mezitím se topné zařízení v sedlářské dílně přehřálo, zhroutilo se a dostalo do styku s hořlavými látkami (dřevěný stůl a podlaha, fermež, zbytky laku). Zatímco první dva způsobili z nedbalosti požár, Deotto z nedbalosti zmařil zmírnění požáru, který vypukl v přední části hlavního továrního objektu. Na zdolávání živlu se podílelo několik požárních/hasičských sborů včetně závodního přímo z cukrovaru. Podařilo se zachránit cukerní skladiště i blízké obytné budovy. Škody byly vyčísleny na cca dvanáct milionů korun. Jednalo se tedy o rozsáhlý požár, avšak tvrzení kroniky, že téměř celá továrna vyhořela do základů, je přehnané.

Požářiště bylo ohledáno orgány Krajské správy Ministerstva vnitra Olomouc a oddělením Veřejné bezpečnosti Kojetín dne 23. listopadu 1954 od půl osmé ráno do půl jedné odpoledne. Ve stejný den byli do vyšetřovací vazby vzati Deotto, Olejníček i Křepelka.

Soudní řízení a detaily z vyšetřování

Dne 30. prosince 1954 Lidový soud v Kojetíně (předseda senátu JUDr. Ludvík Kubala) odsoudil hlídače Deotto na dva a půl roku do vězení, poněvadž usnul během hlídání svěřeného objektu. Olejníček byl odsouzen k 15 měsícům vězení a Křepelka k téměř trestu na jeden rok. Jejich proviněním bylo nevypnutí elektrického topného tělesa, jež používali v sedlářské dílně bez povolení závodu. Podle zápisu v městské kronice údajně nebyli Křepelka ani Olejníček schopni udát, zda těleso vypli, nebo nikoliv, avšak při výsleších oba mluvili otevřeně o své nedbalosti. Všichni tři obžalovaní spáchali trestný čin obecného ohrožení podle paragrafu 192 odst. 1, 2 trestního zákoníku (Křepelka a Olejníček podle písmene b/ a Deotto podle písmen a/, b/), za což byli odsouzeni k trestům odnětí svobody nepodmíněně (do trestu se jim započítala doba strávená ve vazbě).

Podle záznamu kronikáře nebylo ani možné potvrdit, zda požár vůbec vznikl od topného tělesa. I v tomto případě mluví archiválie z vyšetřování jinou řečí. Ohořelé zbytky teplometu a ohořelý vaříč byly věcmi doličnými, které dostal k dispozici Ing. Ivan Koptěv, stálý přísežný znalec pro obor elektrotechniky a strojnictví. V závěru jeho znaleckého posudku ze dne 3. prosince 1954 se konstatuje: „Závěrem lze říci, že příčinou požáru bylo nedovolené používání vadně konstruovaného topného elektrického zařízení v sedlářské dílně a neopatrné zacházení s ním.“ Dne 18. ledna 1955

rozhodl Lidový soud v Kojetíně o zničení doličných předmětů.

Topné těleso, od kterého vznikl požár, popsal Křepelka takto: „Elektrický vaříč byl kovový s krytou spirálou a byl postaven na kuse železa ve formě obdélníku. Elektrický vaříč byl připevněn vlastní šňůrou k zástrčce. Z této elektrické šňůry byl kousek šňůry odisolován a v těchto místech byl připojen provisorní ohříváč.“ Olejníček přiznal, že ani spotřebiče, ani jejich přívoody nebyly dostatečně zabezpečeny proti požáru. Klíče od uzamčené dílny si vzali Křepelka i Olejníček, takže po jejich odchodu nebylo možné se „běžným způsobem“ dostat do dílny.

Zmínku kronikáře, že „se vyskytly také názory o možné sabotáži“, můžeme tedy označit za nepodloženou fámu. V cukrovaru však byly problémy s kvalitou elektrické sítě. Výše zmíněný Koptěv totiž také uvedl: „Jinak elektrické zařízení cukrovaru je nutno považovat za velmi zastaralé a neodpovídající již požadavkům bezpečnosti a spolehlivosti provozu.“ V letech 1953–1954 měla být provedena úplná rekonstrukce elektrického provozu, avšak neočekávaně byla odsunuta na pozdější dobu. Některé vnitřní stavební konstrukce byly výhradně ze dřeva.

Zajímavou osobou byl hlídač Václav Deotto, jehož rodiče měli dohromady dvanáct dětí. Deotto neměl žádné školní vzdělání, protože od narození trpěl vážnou tělesnou vadou. Z toho důvodu byl osvobozen od školní docházky, nemohl se ani vyučit řemeslu a nebyl uznán k výkonu základní vojenské služby. Od roku 1945 žil v bezdětném manželství a byl členem KSČ. Příležitostně vykonával lehčí práce v zemědělství a později v tovačovském cukrovaru. Jako noční hlídač měl vymezenou část továrny a mimo obchůzky se zdržoval v budově váhy. Druhou část cukrovaru střežil Vojtěch Šálek, jenž se zdržoval ve vrátnici. Skutečnost,

Vyhořelý objekt cukrovaru v tovačovské části Annín, listopad 1954. SOKA Přerov

Zničené strojní zařízení ve strojně a varní síni tovačovského cukrovaru. SOKA Přerov

že v době požáru usnul ve vrátnici (požár mu oznámil dělník František Bečica), okomentoval Deotto těmito slovy: „Ospravedlňuji se jedině tím, že neumím číst, a proto snáze na mě přijde dřimota po vykonané obchůzce, než kdybych četl.“

Dne 7. dubna 1955 se Lidový soud v Kojetíně usnesl o prominutí zbytku trestu Křepelkovi, ovšem podmíněně na zkušební dobu tří let. Stalo se tak na základě žádosti o milost, kterou podala Milada Křepelková. V žádosti zmínila také manželovo členství v KSČ a jeho aktivitu v odborových organizacích, dále špatnou sociální situaci (s manželem vychovávala dvě děti, které měl s její sestrou, zemřelou při porodu). Křepelka byl stejně jako Olejníček

vězněn ve Vězeňském ústavu Ostrov, Deotto byl umístěn v plzeňské věznici.

Osud areálu cukrovaru po požáru

Po vyhoření byl tovačovský cukrovar zrušen, o čemž bylo definitivně rozhodnuto v průběhu roku 1955. Řepný rajón zrušeného cukrovaru byl rozdělen mezi cukrovary Kojetín, Brodek u Přerova a Bedihošť. Dnem 31. prosince 1956 předal dosavadní operativní správce, tj. národní podnik Cukrovar a rafinerie cukru v Kojetíně, objekty bývalého tovačovského cukrovaru novému správci. Tím se stala Severomoravská Prefa, národní podnik, Olomouc. Předány byly pozemky a budovy, které nebyly zničeny požárem z listo-

padu 1954. Areál bývalého cukrovaru se pak po rekonstrukcích přeměnil na závod k výrobě stavebních prefabrikátů.

Použité prameny (uloženy ve Státním okresním archivu Přerov):

Fond Lidový soud Kojetín, inv. č. 97, karton 50, sign. T 255/54 (spis v trestní věci Deotty, Křepelky a Olejníčka), Fond Městský národní výbor Tovačov, inv. č. 85 (městská kronika za období 1954–1967), Fond Okresní národní výbor Kojetín, inv. č. 607, karton 262 (korespondence k přeměně areálu tovačovského cukrovaru na závod Prefy).

Mgr. Petr Jirák, archivář a historik Státního okresního archivu Přerov

Různé

„Biřmování“ v naší farnosti

V sobotu 11. listopadu 2023, po roční poctivé přípravě, přijalo v kostele sv. Václava v Tovačově třináct biřmovanců (z Tovačova 6, z Troubek 3, z Ivaně 3 a ze Skalky 1) z rukou biskupa Mons. Josefa Nuzíka svátost biřmování. Hned v úvodu byl přivítán panem farářem P. Janem Surowczykem, panem starostou Markem Svobodou a také biřmovanci. Biskup Mons. Josef Nuzík ujistil naše biřmovance, že pozorně přečetl jejich dopisy, ve kterých uvedli nejen svůj životní příběh, ale i důvod, proč chtějí přijmout tuto svátost. Bylo hezké vidět, že o tuto svátost nestojí jen mládež, ale i dospělí lidé, kteří už mají něco za sebou.

A co vlastně je „biřmování?“ Biřmování (latinsky firmare – utvrzovati) je jedna ze sedmi svátostí katolické církve. Spolu s křtem se tato svátost přijímá jen jednou za život. Na rozdíl od křtu, který mohou přijmout i novorozenci, je svátost biřmování udělována až patnácti a víceletým. Biřmování je bránou do křesťanské dospělosti. Je to svátost ustanovená Ježíšem Kristem, jejímž prostřednictvím křesťan od Boha dostává pečeť daru Ducha Svatého. Poskytuje biřmovanému zvláštní sílu Ducha Svatého (Duchem Svatým se označuje v křesťanství jedna ze tří osob Nejsvětější Trojice).

Naše biřmovance v tento významný den doprovázeli nejen jejich biřmovací kmotři, rodiče, blízcí příbuzní, ale také přátelé

a farníci. Společně tak zaplnili do posledního místa slavnostně vyzdobený tovačovský kostel. Slavnostní mši doprovázel zvuk varhan, houslí, trubky a také zpěv zdejšího sboru. Nesmíme také zapomenout na zvony, které z kostelní věže zněly a byly vždy tichými svědky všech událostí ať už dobrých nebo zlých.

Po slavnostní mši svaté následovalo společné fotografování. Poté se otec biskup sešel na faře s ministranty a zpěvačkami sboru a v poledne zavítal spolu s biřmovanci, farní radou a naším panem farářem a jeho hosty do prostor školní jídelny, kde byl připraven slavnostní oběd a krátké posezení u kávy a něčeho dobrého k zakousnutí. Na tomto posezení byla příjemná a milá atmosféra, a my jsme tak měli možnost poznat našeho biskupa nejen jako biskupa, ale i jako normálního člověka. Biřmování dobře dopadlo a to je nejdůležitější. Rádi bychom ještě jednou poděkovali všem, kteří se na přípravě této krásné slavnosti podíleli. Co říci závěrem?

„Ovocem Ducha je pak láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, mírnost a zdrženlivost...“ Galatským 5,22-23

*Zpracovala: Jarmila Konečná
Fotografie: Milan Čotek*

Konopěnke a Hanáček v Praze

Mladá cimbálová muzika Konopěnke a taneční kroužek Hanáček z Tovačova si užili Vánoce loni víc než kdy jindy. Nacvičovat vánoční program pro své plánované vystoupení začaly děti totiž hned po tovačovských hodech. Na výlet se všichni těšili a pilně program procvičovali. Nebylo jednoduché naši akci zorganizovat, ale úsilí a snaha všech stála zato. Nakonec to byl nezapomenutelný zážitek ze společného celodenního výletu dětí s doprovodem rodičů vlakem ve společném vagonu z Olomouce do našeho hlavního města. Vystoupení Hanáčku a cimbálové muziky Konopěnke s vánočním programem se uskutečnilo 9. 12. 2023 na vánočních trzích na Staroměstském náměstí v Praze. Vánoční Praha byla krásná, a ještě krásnější o společnou radost zúčastněných z vydařeného vystoupení Hanáčku a cimbálové muziky Konopěnke z Tovačova. Byla jsem na děti i jejich rodiče moc pyšná a děkuji jim všem za účast na náročném, ale úžasném výletě a těším se na další spolupráci.

Program jsme pak museli ukázat také v Tovačově. Vánoční koledování Hanáčku a cimbálové muziky Konopěnke byla velmi hezká adventní akce v pěkném prostředí našeho zámku. Výtěžek z akce bude použit na pořízení ozvučení pro cimbálovou muziku.

ZL

Klub seniorů Tovačov 1. 2. 2024

Dne 1. 2. 2024 si senioři z Klubu seniorů Tovačov pozvali hosta Mgr. Michela Luběnovou, sociální pracovníci přerovské pobočky Intervenčního centra Olomouc. To má sídlo v Poradně pro rodinu Přerov na adrese Smetanova 9 (4. patro budovy VZP).

Senioři díky tomu měli možnost diskutovat o tématech týkajících se domácího násilí u seniorské populace a dozvědět se více o tom, jak se lze před domácím násilím ochránit. Seniorům byla také představena aktuálně probíhající celorepubliková kampaň intervenčních center s názvem: „Zastav kolotoč násilí“.

Přilétají první skřivani, špačci a čejky

Špaček obecný

Mírná zima a teplé počasí posledních dní uspíšilo přilet prvních ptačích druhů. Ornitologové již zaznamenali skřivany polní, špačky, konipasý bílé i horské, čejky chocholaté a drozdy zpěvné. V zahrádkách se již objevují sněženky a talovíny, ale na opravdové jaro si budeme muset ještě pár týdnů počkat.

Ani první jarní ptáci nepřilétají ve velkých počtech. Zatím jde spíše o jednotlivce a malá hejtnka. V přírodě je zatím málo potravy a také se dá očekávat i opětovné ochlazení. I přesto se již objevili i první motýli – žluťásci řešetlákovi a ze zimního spánku se probudily želvy nádherné.

Nejvíce druhů ptáků se nyní vyskytuje u rybníků a mokřadů. Pozorovatelé ptáků z Moravského ornitologického spolku zde již zaznamenali i racky chechtavé, poláky velké i poláky chocholačky, husy velké, čejky chocholaté a kulíky zlaté.

Od nás se naopak vydají k severu husy běločelá a tundrové, které zimova-

ly na jižní Moravě. Postupně se vytrácejí i hejna havranů polních a kavek obecných.

Jiří Šafránek

Foto: Jiří Šafránek – špaček obecný, čejka chocholátá, polák velký, drozd zpěvný, holub hřivnáč, racek chechtavý, kulík zlatý.

Videa některých uvedených druhů najdete na videokanále Moravského ornitologického spolku: <https://www.youtube.com/user/MOS1932/videos>

Zdroje informací:

Ornitologická pozorování na: <https://birds.cz/avif/> a <https://ebird.org/home>

Polák velký

Racek chechtavý

Čejky

Drozd zpěvný

Holub hřivnáč

Kulík zlatý

Víte, jak správně přikrmovat vodní ptáky?

Opravdová zima začíná, většina rybníků je zamrzlá a vodním ptákům ubývá přirozené potravy, tak se někteří přemístili na řeky ve městech. Dobře vědí, že je zde tepleji, a navíc jim tam lidé nosí potravu.

Jde především o labutě velké a kachny divoké. Ojediněle se zde objevují i lysky černé, rackové chechtaví, poláci velcí nebo chocholačky. Velmi vzácně i hvízdáci euroasijsí, ostralky štíhlé, slípky zelenonohé nebo kachničky mandarínské.

Někteří lidé chodí vodní ptáky přikrmovat, a proto je dobré připomenout, že nejvhodnější potravou jsou, podle odborníků z Moravského ornitologického spolku, semena pšenice, loupaný oves nebo kukuřič-

ce, slupky jablek a zbytky listové zeleniny.

V menší míře lze použít i kousky nakrájeného nebo rozlámaného vysušeného bílého pečiva a chleba. V žádném případě na nich nesmí být plíseň nebo sůl, ptáci by se mohli přiotrávit a uhynout. Někteří odborníci nedoporučují přikrmovat vodní ptáky pečivem, ale chovatelé vodní drůbeže na to mají opačný názor.

Labutě často vycházejí i na břeh za lidmi s krmením. Toho využívají ornitologové k odečtení jejich kroužků, aby zjistili, odkud k nám přiletěly. Nejčastěji mají české kroužky, ale občas i polské, slovenské, německé nebo chorvatské. Pokud se vám podaří vyfotit nebo odečíst ornitolo-

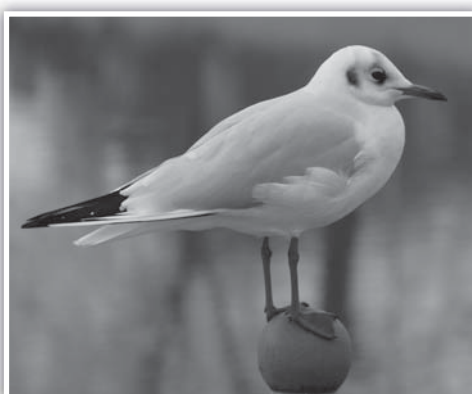
gický kroužek, případně krční límeček, tak dejte vědět ornitologům. Budou vám vděční za pomoc při mapování jejich zimovišť a tahu.

Text a foto: Jiří Šafránek

Foto v příloze: kachny divoké, polák velký, morčák velký, kachnička mandarínská, labuť zpěvná s krčním límcem, racek chechtavý a ostralka štíhlá.

Zdroje informací:

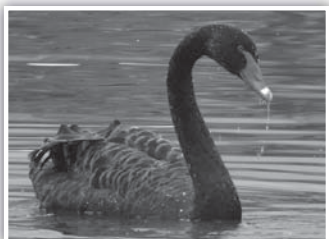
http://www.oldwww.mos-cso.cz/pdf/letak_prikrmovani_2008.pdf <https://avifauna.cz/krmit-kachny-chlebem-jasna-otazka-s-nejasnou-odpovedi/> <https://www.birdlife.cz/zapojte-se/pomoc-ptakum/prikrmovani/prikrmovani-vodnich-ptaku/>

Labuť černá se objevila v Tovačově

V těchto dnech se na Křenovském rybníku v Tovačově objevila nádherná černá labuť, která pravděpodobně někomu unikla z chovu. Jde o labuť černou, jejímž původním domovem je Austrálie, ale v Evropě se chová nejen v zoo, ale i v soukromých chovech.

Labuť černá je menší než u nás běžná labuť velká a díky jejímu černému zbarvení je nezaměnitelná. Málokdo však ví, že nemá pouze černé peří. Její letky jsou bílé, což je vidět pouze v letu. Od naší labutě se odlišuje i převážně červeným zbarvením zobáku a výrazným bílým proužkem.

Jde o velmi krásného ptáka, a proto se výjimečně objevuje i u našich chovatelů exotického ptactva, odkud občas unikne do volné přírody. Podobně tomu tak bylo i v roce 2008, kdy se objevila na Zámeckém rybníku v Chropyni, nebo v letech 2014 až 2016 na Záhlinických rybnících. Vždy se jednalo o ptáky uniklé od chovatelů.

Labutě se živí převážně rostlinnou potravou, které bude v zimě nedostatek, a proto by bylo dobré, aby se našel její majitel, který by si ji měl odchytit.

Jiří Šafránek
Foto: Jiří Šafránek

Zdroje informací:

Ornitologická pozorování na: <https://birds.cz/avif/> a <https://ebird.org/home>

Ekolist: <https://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/co-pisi-jini/exoticke-labute-priletly-na-moravu>

Wikipedie: <https://cs.wikipedia.org>

Sport

Mladí hasiči

Jsmo zájmové sdružení kluků a holek všeho věku při Sboru dobrovolných hasičů Tovačov.

Přestože naší hlavní tematikou je ta hasičská a hlavní činnost je sportovní, nabízíme svým členům daleko víc. Nacházejí zde přátelství na celý život. Učí se praktickým dovednostem, zocelují tělo i ducha, a to vše zábavnou a sti-

mulující formou. Reprezentují naše město i sebe samé na soutěžích. Nacházejí zde smysluplnou náplň volného času a podílejí se na kulturním životě města. Zájemce připravujeme na práci v řadách integrovaného záchranného systému, s čímž nám pomáhají pracovníci hasičského záchranného sboru a zdravotnické záchranné služby.

Tovačovský kamelot

Vedoucí proaktivně vyhledávají nové postupy a podněty tak, aby šli ruku v ruce s potřebami dnešní mládeže.

V roce 2023 jsme se zúčastnili 3 závodů, ve všech jsme dosáhli na medailová místa. Na začátku léta proběhlo tradiční soustředění v zábavném tématu Z deníku hasiče Bédi,

ukončené místy děsivou bojovou hrou. Zatímco jaro až léto trávíme venku na čerstvém vzduchu, zimní měsíce strídáme programem v klubovně a nově v tělocvičně ZŠ Tovačov. Velmi vedení školy děkujeme za vstřícnost a spolupráci.

Srdečně přivítáme nové zájemce.

Činnost jednotky sboru dobrovolných hasičů Tovačov za rok 2023

Dobrovolní hasiči v Tovačově svým spoluobčanům pomáhají a zachraňují jejich životy a majetek od roku 1876, tedy již 148 let. Jednotka sboru dobrovolných hasičů je zařazena do kategorie JPO II/1. Jedná se tedy o jednotku požární ochrany s územní působností, která zajišťuje výjezd do 5 minut od vyhlášení poplachu. Výjezdová jednotka má k dnešnímu dni 18 členů. Jednotku tvoří 1 velitel jednotky, 2 velitelé družstev, 3 strojníci, 1 technik, 1 zdravotník a 10 hasičů, z toho je 14 nositelů dýchací techniky a 2 hasiči s rozšířenou činností práce ve výškách. Členové jednotky se scházejí na pravidelných odborných přípravách, které probíhají každou první středu v měsíci.

Organizačně jsme se podíleli na běžeckém závodě Morava run. Provedli jsme preventivně výchovnou činnost v druhé třídě základní školy, kde jsme děti seznámili s prací a technikou hasičů. Prováděli jsme požární dozor na kulturních akcích pořádaných městem Tovačov a na tovačovském zámku. Doplnovali jsme vodu do parní lokomotivy a s člunem jsme zajišťovali akce na tovačovských jezerech.

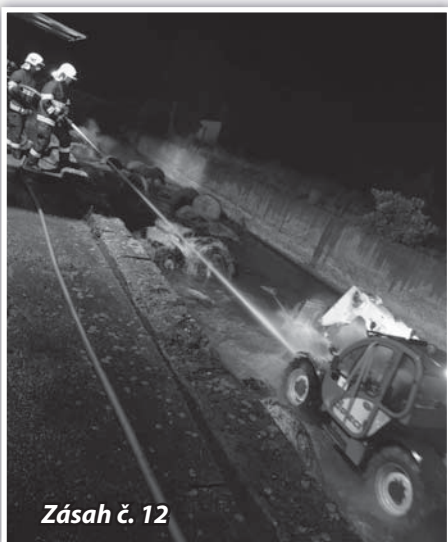
Na údržbě a opravě techniky, údržbě výstroje a údržbě hasičské zbrojnice pracovali jak členové jednotky, tak dorostenci, kteří jsou tímto připravováni pro budoucí službu v jednotce.

V roce 2023 jsme prováděli rekon-

strukci týlového kontejneru a kontejneru čerpacího, který byl již několikrát nasazen po přívalovém dešti při čerpání vody na ulici Kpt. Jaroše.

Zásahová činnost

V roce 2023 vyjžděla jednotka celkem k 55 zásahům, z toho 8 x požár, 10 x dopravní nehoda, 27 x technická pomoc, 1 x únik ropných produktů na vodní plochu a 9 x záchrana osob. Byli jsme povoláni i k mimořádným událostem do obce Otinoves (okr. Prostějov), kde došlo k výbuchu, který poničil řadu střech rodinných domů, přičemž naše jednotka prováděla jejich opravu za pomoci lezecké techniky.

Zásah č. 12

Zásah č. 12

Zásah č. 20

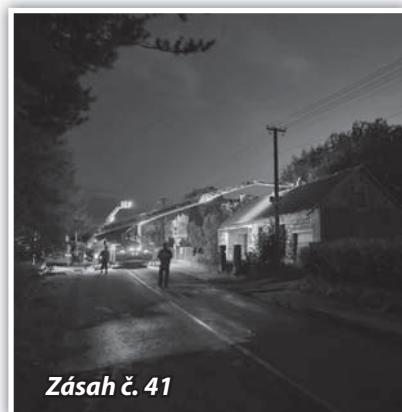
Tovačovský kamelot

Zásah č. 12

Zásah č. 9

Zásah č. 41

Zásah č. 21

Zásah č. 33

Zásah č. 42

Zásah č. 31

Zásah č. 22

Zásah č. 38

1.	05.01.2023	Tovačov	Technická pomoc	Porucha el. instalace v domě
2.	07.02.2023	Tovačov	Dopravní nehoda	Úklid vozovky
3.	13.02.2023	Dub nad Moravou	Dopravní nehoda	Dopravní nehoda se zraněním
4.	15.02.2023	Tovačov	Záchrana osob	AED- resuscitace
5.	27.02.2023	Polkovice	Požár	Požár v domě
6.	17.03.2023	Tovačov	Záchrana osob	Transport pacienta do vozidla záchranné služby
7.	25.03.2023	Tovačov	Technická pomoc	Odstranění nebezpečného stromu
8.	31.03.2023	Tovačov	Technická pomoc	Odstranění nebezpečného stromu

Tovačovský kamelot

9.	14.04.2023	Tovačov	Technická pomoc	Čerpání vody
10.	06.05.2023	Tovačov	Technická pomoc	Odstranění nebezpečného stromu
11.	08.05.2023	Oplocany	Požár	Požár palivového dřeva
12.	14.05.2023	Klopotovice	Požár	Požár velkokapacitního seníku
13.	11.06.2023	Tovačov	Technická pomoc	Čerpání vody
14.	12.06.2023	Tovačov	Záchrana osob	Transport pacienta do vozidla záchranné služby
15.	27.06.2023	Tovačov	Požár	Požár klestí
16.	08.07.2023	Tovačov	Technická pomoc	Likvidace bodavého hmyzu
17.	08.07.2023	Tovačov	Technická pomoc	Likvidace bodavého hmyzu
18.	09.07.2023	Tovačov- Annín	Záchrana osob	Pohřešovaná osoba na jezeře
19.	19.07.2023	Dub nad Moravou	Dopravní nehoda	Dopravní nehoda se zraněním
20.	20.07.2023	Věrovany	Dopravní nehoda	Vyproštění osob z havarovaného vozidla
21.	20.07.2023	Klopotovice	Technická pomoc	Odstranění nalomené větve hrozící pádem
22.	23.07.2023	Polkovice	Požár	Požár fotovoltaické elektrárny na domě
23.	24.07.2023	Kralice na Hané	Požár	Požár pole s ječmenem
24.	25.07.2023	Dub nad Moravou	Dopravní nehoda	Vyproštění osob z havarovaného vozidla
25.	28.07.2023	Dub nad Moravou	Dopravní nehoda	Dopravní nehoda se zraněním
26.	07.08.2023	Tovačov	Technická pomoc	Čerpání vody
27.	12.08.2023	Tovačov	Technická pomoc	Likvidace bodavého hmyzu
28.	16.08.2023	Tovačov	Technická pomoc	Strom na vozovce
29.	18.08.2023	Pivín	Záchrana osob	Pátrání po osobě
30.	25.08.2023	Tovačov	Technická pomoc	Likvidace bodavého hmyzu
31.	26.08.2023	Tovačov	Technická pomoc	Strom na vozovce
32.	27.08.2023	Tovačov	Technická pomoc	Likvidace bodavého hmyzu
33.	27.08.2023	Tovačov	Technická pomoc	Strom na vozovce
34.	27.08.2023	Tovačov	Technická pomoc	Strom na vozovce
35.	29.08.2023	Tovačov	Technická pomoc	Čerpání vody
36.	03.09.2023	Klopotovice	Technická pomoc	Odstranění nalomené větve hrozící pádem
37.	05.09.2023	Tovačov	Dopravní nehoda	Dopravní nehoda se zraněním
38.	12.09.2023	Tovačov	Technická pomoc	Likvidace bodavého hmyzu
39.	18.09.2023	Dub nad Moravou	Dopravní nehoda	Dopravní nehoda se zraněním
40.	20.09.2023	Tovačov	Technická pomoc	Odstranění padajících římsy z budovy
41.	21.09.2023	Otinoves	Technická pomoc	Zajištění poničených střech
42.	12.10.2023	Tovačov	Technická pomoc	Likvidace bodavého hmyzu
43.	21.10.2023	Tovačov	Záchrana osob	AED- resuscitace
44.	27.10.2023	Tovačov	Technická pomoc	Čerpání vody
45.	13.11.2023	Tovačov- Annín	Technická pomoc	Srna zaseklá v zábradlí mostu
46.	13.11.2023	Tovačov	Záchrana osob	Transport pacienta do vozidla záchranné služby
47.	15.11.2023	Tovačov	Dopravní nehoda	Dopravní nehoda se zraněním
48.	19.11.2023	Tovačov- Annín	Požár	Požár komínu
49.	19.11.2023	Tovačov	Technická pomoc	Odstranění padajících římsy z budovy
50.	23.11.2023	Tovačov	Dopravní nehoda	Dopravní nehoda se zraněním
51.	27.11.2023	Tovačov- Annín	Únik nebezpečné látky	Olejová skvrna na jezeře
52.	02.12.2023	Uhřetice	Požár	Požár osobního vozidla
53.	19.12.2023	Tovačov	Záchrana osob	Transport pacienta do vozidla záchranné služby
54.	26.12.2023	Tovačov	Záchrana osob	AED- resuscitace
55.	28.12.2023	Tovačov	Technická pomoc	Čerpání vody

Nová technika

V pátek 2. února jsme převzali od HZS Olomouckého kraje do užívání terénní vozidlo Mitsubishi L200. Toto vozidlo přispěje ke zvýšení akceschopnosti jednotky při zásazích v nepřístupném terénu. Speciální technika dále bude použita při absolvování odborné přípravy a praktického výcviku, ale také při plnění úkolu souvisejících se zvládnutím specifických mimořádných událostí nevyžadující nasazení cisternové automobilové stříkačky. Bude tedy velkým přínosem jak pro jednotku, tak pro všechny občany města a regionu, kteří v budoucnu budou potřebovat její pomoc.

Závěrem je na místě poděkovat panu starostovi Markovi Svobodovi a místostarostovi Jaroslavu Vránovi a všem zaměstnancům Městského úřadu v Tovačově za jejich maximální spolupráci. Největší poděkování ale patří všem členům za jejich činnost a obětavost při pomoci ostatním spoluobčanům v nouzi a doufám, že se nadále budou řídit hasičským heslem: bohu ku cti a bližnímu ku pomoci.

Petr Majar

Kontejner týlový

Zámek

Kontejner týlový

Oprava kontejneru

Předání Mitsubishi

Světová gymnestráda

Vloni v polovině letních prázdnin (30.7. - 5.8.2023) proběhla Světová gymnestráda v Amsterdamu. Česká obec sokolská se gymnestrád účastní už od roku 1993. V roce 2023 byla pro WG v Amsterdamu připravena hromadná skladba pro ženy a muže s názvem Rocková symfonie. Cvičilo se s náčiním. Autory skladby byli Jana Kosařová a Petr Sádek. Dále byla součástí výpravy sálová skladba pro dorostence a muže autorů Martina Matury, Stanislava Trávníčka a Jakuba Čudlého.

Česká obec sokolská ale nebyla jedinou organizací, která v Amsterdamu hájila "české barvy". Byli přítomni i zástupci

České asociace Sport pro všechny a České gymnastické federace.

V Amsterdamu jsme měli početné zastoupení cvičenců (cvičenek) nejen z našeho města, ale i okolních obcí. Prezen-

tovali se skladbou "Summer Stories" (Letní příběhy). Všechny podpořilo i město Tovačov. Za jejich reprezentaci dodatečně děkujeme.

Květa Zajícová

„Klub záhad“ – report Spolku ProAktivity z loňského tábora a pozvánka na tábor 2024

V rámci 15. ročníku letního tábora pořádaného Spolkem ProAktivity proběhly výjimečně dva 7denní turnusy, a to od 12. do 26. 8. 2023. Na první turnus se nám přihlásilo 60 dětí a na druhý 30 s tím, že některé z dětí absolvovaly 14 dní v kuse. Tábor se již podruhé odehrál v Rekreačním středisku Zálesí v Budišově nad Budišovkou. Areál jsme si velice oblíbili, jelikož nabízí širokou škálu různých venkovních i krytých sportovišť a zákoutí, kde se s dětmi můžeme opravdu vyřadit. Děti i vedoucí jsou zde ubytováni v chatkách po 4 a k dispozici máme i několik kluboven v podobě menších budov a zázemí v hlavní budově areálu. Tam jsou umístěna i sociální zařízení, velká jídelna a marodka.

Oba turnusy spojovalo naladění táborového tématu i velké celotáborové hry neboli VTH, avšak zápletky se lišila. Vše se odehrávalo ve vesnici Zálesí, která se ve světě proslavila tím, že se zde kdysi odehrály prazvláštní a nevysvětlitelné jevy. A ty se měly po několika desítkách let opakovat. Starosta tedy požádal o pomoc ty nejpovolnější. A těmi byli naši táborníci, kteří v rámci svých oddílů fungovali jako detektivní kanceláře. V prvním turnuse se VTH točilo okolo mysteriózních jevů, z kterých určitě stojí za zmínku napadení vlkodlaky, záhada obřích brouků, vyšetřování ztráty končetin a smyslu u místních obyvatel a mnoho dalšího. V druhém turnuse

byl středobodem VTH gang padouchů, který páchal všelijakou neplechu, jako například loupež klíčů od chatek nebo únos Zdeny, báby z pod kořene.

Jako každý rok i letos jsme VTH střídali s volitelným programem. Jeho sou-

částí jsou různě zaměřené programové bloky, z kterých si táborníci můžou vybrat, co je zrovna zajímavá nebo co si chtějí vyzkoušet. Mezi nejpopulárnější patří fotbal, přehazovaná, dramatický kroužek, různé kreativní a tvořivé díl-

Tovačovský kamelot

ničky nebo taneční zábava s Just Dance. Táborovému vyžití samozřejmě nechyběly ani táboráky, u kterých jsme si zpívali s kytarou, diskotéky, noční hry, stezky odvahy a výlety po okolí.

Tábor jsme si moc užili, a tak jsme se zase nemohli dočkat dalšího setkání. To se uskutečnilo začátkem listopadu v tovačovské sportovní hale. Sešlo se nás vskutku požehnaně, a tak hala na jednu noc ožila. Tím to však neskončilo. Kontakt jsme nepřerušili. Setkáváme se dále v bezpečném digitálním prostoru našeho vlastního Discord serveru, kde můžou vedoucí, děti a rodiče otevřeně komunikovat o všem možném a nemožném, týkajícím se nejen našich aktivit.

A aby toho nebylo málo, již v prosinci jsme spustili přihlášky na tábor 2024 pro naše nejvěrnější sledující. Na letošní rok máme nachystaný 9denní turnus od 17. do 26. 7. opět v RS Zálesí. Téma tábora je „Rytíři kulatého stolu“. Vydáme se za dobrodružstvím až do dob krále Artuše, jeho věrného čaroděje Merlina a urozených rytířů a dam. Připravujeme novou originální VTH

i spoustu nových volitelných aktivit, takže se je rozhodně na co těšit. Pokud tedy ještě nemáte na léto program pro své ratolesti, neváhejte navštívit naše stránky, YouTube, Instagram nebo Facebook a mrkněte spolu s dětmi na foto-

-reporty a videa z předešlých táborů. Věříme, že na našich táborech si každý najde přesně to své. Už se moc těšíme na léto!

*Jan Dostál
spolekproaktivity.cz*

Hanácká kuchařka

Z Hanácké kuchařky (Miroslava Hošková)

Někdy člověk najde to, co vůbec nehledá. Já jsem takto našla v knihovně Hanáckou kuchařku. Možná některé z vás inspiruje a uvaříte si něco dobrého podle našich předků.

Strava na Hané byla navzdory bohatství kraje prostá. Vařilo se většinou z toho, co domácnost a hospodářství poskytovaly. Častým jídlem byly brambory na loupačku nebo obyčejné neplněné buchty. V zimě se často jedla polévka. Jedlo se ze společné mísy, talíř byl jen pro hospodáře nebo významnou návštěvu. Po jídle si každý ukrojil krajíc chleba a šel po další práci. Na oběd bývalo před polévkou zasmaženou nebo mléčnou – zelí s brambory, o žních koláče nebo buchty. Maso bývalo na jídelníčku jen v neděli nebo o svátcích.

Příprava jídla byla kromě surovin závislá i na ročním období.

Období masopustu

Veselí propukalo o masopustní neděli a končilo masopustním průvodem a večerní zábavou v úterý před Popelčínou středou. O půlnoci skončilo veselí a nastalo období šestitýdenního předvelikonočního půstu. Na Hané se konec masopustu označoval jako ostatky. Do posledních masopustních dnů se soustřeďovaly občůzky maškar doprovázené muzikanty, zvláštní jídla, tance a taneční zábavy. Hlavní postavou průvodu bývá na Hané maska medvěda – odtud chození s medvědem (medvěd je symbolem síly a plodnosti). V masopustním průvodu můžeme dodnes vidět kominíka, bábu s nůší, nevěstu s ženichem, smrtku nebo Turka. Pro účastníky masopustního průvodu byl u jednotlivých domů připraven přípitek s pohoštěním – koláčky, koblihy, smažené boží milosti, uzené maso, špek nebo klobásy. Bohatý byl i jídelníček těchto dnů – pečené maso se zelím a knedlíky, uzené maso atd.

Koblihy

1,5 dl mléka, 1 lžíce cukru, 2 dkg kvasnic, 35 dkg hladké mouky, 1 vejce, sůl, 1/3 prášku do pečiva, 3/4 dl oleje

Těsto necháme nad párou nakynout, na vále rozválíme, vykrajíme kulaté kobližky a smažíme v horkém sádle.

Boží milosti

1 vejce, 1 žloutek, hladká mouka, 1 lžíce smetany, sůl, kousek másla velikosti ořechu, sádlo na smažení, skořicový cukr

Všechny suroviny zpracujeme v těsto, vyválíme a vykrajujeme různé tvary. Smažíme v tuku, nejlépe v sádle a sypeme skořicovým cukrem.

Postní období

Po bujarém masopustním veselí s tancem, jídlem a pitím přišla doba půstu a přípravy k jarním zemědělským pracím. Postní předvelikonoční období se na Hané obecně dodržovalo. Ještě před druhou světovou válkou se půst dodržoval nejvíce ve středu a v pátek a v ostatní dny v týdnu se lidé zdržovali požívání masa v jakékoliv úpravě, i když měli třeba krátce po zabíjačce. Ovšem v dodržování půstu nevládla jednota. Někteří dodržovali půst po celých 40 dnů, jiní jen ve zmiňované postní dny – středu, pátek, někdy i sobotu. Mimo dny velkého půstu se mohlo jíst bílé maso – slepice, kuřata, ovšem tato jídla si mohli dovolit jen někteří.

Zelná polévka

Zelí, sůl, kmín, kyselá smetana, mouka, vejce

Zelí se nakrouhá najemno a dá se vařit se solí a kmínem. Až je měkké, zalije se kyselou smetanou a rozkvedlanou moukou a vejcem.

Nočky s tvarohem

1 l mouky, 3/8 l mléka, 4 žloutky, sníh ze 4 bílků, 3 lžíce mouky, může se přidat trochu prášku do pečiva, strouhaný tvaroh, cukr, máslo

Všechny suroviny se smíchají dohromady a pomocí lžičky se do vařící vody vkládají malé kousky. Uvařené nočky se vyndají na mísu, posypou strouhaným tvarohem, cukrem a omastí máslem.

Netyja

Prosná kaše, voda, sůl, lžička mouky, lžička krupice, máslo na pomaštění, perník, mák nebo povidla

Prosná kaše se poleje vařící vodou, slijí se a přidá se jiná horká voda, vše se osolí a vaří v hliněném hrnci v troubě. Do uvařené kaše se dá lžička mouky a lžička krupice, zamíchá a nechá ztuhnout. Pak se vysype na mísu, pomastí máslem a posype perníkem nebo mákem. Mohou se dát i povidla.

Jednotlivé předvelikonoční neděle měly také své specifické názvy. Jednou z nich byla neděle Družebná nebo také Družbadlná. Byla to neděle věnovaná mladým dívkám. Ty se v nedělním odpoledni scházely na společnou se společným jídlem. Tím bývala velmi často dobrá krupičná kaše z pšeničné krupice a vrcholem hostiny byly koláče zvané družbance. Zvláštním zákuskem pak byla pučálka.

Koláče Družbance

3l mouky, 25 dkg rozpuštěného másla, 25 dkg cukru, 2 vejce, 1l mléka, 4 dkg droždí, sůl

Nádivka: 1 kg tvarohu, 1 vejce, citrónová kůra, hrozinky

Koláče Družbance se připravovaly ve velkém množství. Zadělávalo se z mouky, rozpuštěného másla, cukru, vajec, mléka, droždí a trochu soli. Plnily se tvarohovou nádivkou: v tvarohu se rozmíchalo vejce, citrónová kůra a přidaly se hrozinky.

Pučálka

Hrách, cukr nebo sůl a pepř

Na pučálku se namočil hrách a až začal pouštět klíčky, opražil se na pánvi. Podával se na dvojí způsob: na sladko posypaný cukrem nebo naslano - osolený a opepřený.

Dva týdny před Velikonocemi se na Smrtnou neděli věšovala na Hané Kyselka. Byla to figurína ze slámy zavěšovaná na ovocný strom v zahradě a symbolizovala, podobně jako vynášená Mařena, odchod zimy a nástup jara. Kyselka byla znamením, že zimní polévka kyselica, kyselo, což byly názvy pro polévku z vody z kysaného zelí, se stává již jen vzpomínkou.

Kyselo

Zelná voda s trochou zelí, mléko, mouka, vejce, máslo

Do hrnku se nabrala zelná voda, mohlo tam být i trochu zelí, aby byla hustší, a dala se povařit. Zahušťovala se záklechtou z mléka a mouky, někdy se do ní přidávalo i vejce, aby byla lepší. V postu se nemastila, pokud ji vařili mimo půst, omastila se lžící másla. K této polévce se jidaly brambory nebo se připravil hanácký poškrabek, který se také mohl přikusovat k trnčené máčce.

Velikonoce vlastně začínají již na Květnou neděli, kdy se světi kočičky místo palmových ratolestí. Avšak ani Květná neděle, ani po ní následující Modré pondělí, Šedivé úterý a Škaredá středa neměly určité předepsané pokrmy. Na Hané však na Květnou neděli pekly z dobrého kynutého těsta tzv. ptáčky, aby jimi uvítali jaro. Teprve Zelený čtvrtek se projevoval zvláštním pečivem zvaným jidášky. Pekly se z lepšího kynutého těsta a měly podobu stočené spirály, spleteného provazce nebo podobu plochého vdolku propíchaného vidličkou. Upečené se jedly s medem.

Jidášky

40 dkg polohrubé mouky, 3 dkg droždí, 5 dkg tuku, 4 dkg cukru krupice, 1 vejce, ¼ l mléka, skořice, sůl, med

Jidáše

18 dkg másla, 7 dkg cukru, 4 žloutky, citrónová kůra, vanilkový cukr, 56 dkg mouky, 1/3 l mléka, sůl, 2 dkg kvasnic, vejce, mák

Umícháme máslo, cukr, žloutky, citrónovou kůru a vanilkový cukr. Přidáme mouku, mléko, sůl, kvásek z kvasnic, vypracujeme tuhé těsto a dáme vykynout. Z vykynutého těsta splétáme a stáčíme jidášky, necháme je chvíli na plechu nakynout, pomazeme vejcem a posypeme mákem.

Boží hod velikonoční

Na Boží hod o Velikonocích se v minulosti (v 1. pol. 19. stol.) světily v kostele mazance. Kromě mazanců a vajec se tehdy dávaly světit i masité pokrmy, jako pečený beránek, někde také šunka nebo holoubata. Dokud se však u nás chovalo více ovcí, nejčastěji se na Boží hod jidal přece jen beránek. Protože beránka si mohli dopřát jen ti zámožnější, chudí si vypomáhali jinak. Upekli si z kynutého těsta nejen mazanec, ale v hliněné formě i beránka s rozinkami místo očí.

Velikonoční mazanec

1 ks mouky, 30 dkg másla, 20 dkg cukru, 5 žloutků, citrónová kůra, sůl, mléko, 5 dkg kvasnic, 14 dkg hrozinek, mandle, vejce na potřeni

Do mouky rozkrájíme máslo, přidáme cukr, žloutky, citrónovou kůru, sůl a zaděláme vlažným mlékem. Přidáme kvásek z kvasnic. Do těsta vmícháme hrozinky a krájené mandle. Utvoříme dva kulaté bochníčky, položíme na vymazaný plech vyložený papírem, na povrchu nakrojíme bochníčky do tvaru kříže, pomazeme vejcem a pečeme asi 1 hodinu.

Významným velikonočním symbolem byla odjakživa vejce, k nimž se pojila celá řada věrských představ. Zdobené vajíčko bylo již od pradávna symbolem plodnosti, úrodnosti, života a vzkříšení. Od pohanských časů v sobě vejce skrývá mystické zárodky nového života, proto v předkřesťanských dobách byla dokonce dávána mrtvému do hrobu jako symbol. Obdarování červeným vajíčkem jako symbolem lásky a zářivého slunce, dárce života, je starým zvykem. Postupně se vejce začala barvit různými přírodními barvami na jiné barevné odstíny a k původní jednobarevnosti se přidalo i zdobení jinými technikami jako je batikování voskem, patronování, vyškrabování a jiné zdobící techniky. Pro Hanou se koncem 19. století stalo obvyklým zdobení vajíček nalepovanou slámou.

Na Boží hod měla celá rodina sníst dohromady jedno vajíčko, aby se držela pohromadě. Když pak během roku někdo zabloudil, měl si vzpomenout, s kým vajíčko pojedl – a tu zcela překvapivě cestu ihned našel. Hlavní úlohu však vejce hrála až při pondělní velikonoční pomlázce. Vajíčko se stalo dárkem z lásky, kterým obdarovávalo děvče svého milého, vajíčka dostávali všichni koledníci, kteří na pomlázku chodili. Vajíčko jako symbol nového života a na jaře i zdroj životní energie bylo součástí mnoha pokrmů.

Neděle po Velikonocích se jmenovala Provodní. Jí končily velikonoční svátky. Lidé chodili na hřbitov uctít mrtvé a připravovali se na jarní práce. Význam výročních obyčejů a obřadních pokrmů s nimi spojených byl několikerý. Věřilo se, že pomohou dobré úrodě, že zabezpečí zdraví rodiny a dojivost dobytka. Některé obřadní pokrmy plnily i funkci

kultovní – jejich pomocí se uctívaly a o náklonnost žádaly nadpřirozené síly lidové i oficiální víry v duše zemřelých, svatí a ostatní bytosti vládnuocí osudu, přírodním zákonům i záhrobí.

Krupicové škrubáčky

1 l vody, sůl, 25 dkg krupice, 3 dkg másla, 6 dkg strouhané housky, 6 dkg másla, sádlo na polití

Do slané vody vsypeme krupici a mícháme tak dlouho, až se loupe od hrnce. Potom vykrajujeme mastnou lžící hromádky, klademe na talíř a prosypeme osmaženou houskou. Poléváme rozpuštěným sádlem.

Po Velikonocích přišel Jiří a odemknul zemi, po svatém Jiří přišla tajemná filipojakubská noc a předvečer prvního máje. Chlapci v ten večer stavěli děvčatům pod okny máje, vylévali vodou cestičky a těšili se na setkání a zábavu s děvčaty. Děvčata přinesla buchty a koláče, chlapci obstarali pivo a víno. Samozřejmě v tuto jarní dobu nechyběla jídla, která využívala všeho, čím je raná příroda obdarovávala. Byliny a zeliny byly základem, ze kterého se vařily polévky, chutný špenát – ten byl zvláště lahodný z mladých kopřiv – salát a mnohé jiné.

Vepřové kotlety se smetanou

Vepřové kotlety, mouka, sůl, tuk, kyselá smetana, cibule, sádlo, paprika

Upraží se krájená cibule, přidá paprika a vše se podlijí vodou. Vepřové kotlety se naklepou, nasolí, po jedné straně obalí v mouce a osmaží na tuku. Osmažené se vloží na cibulku, přidá se kyselá smetana a vše se nechá dusit do měkka. Potom se maso vyndá, šťáva se zapráší moukou a nechá povařit. Omáčku procedíme a vložíme do ní zpět maso.

Špenát z kopřiv

Lístky mladé kopřivy, mouka, máslo, mléko, česnek, vejce, sůl, pepř

Mladé kopřivové lístky dobře omyjeme a necháme spařit ve vroucí vodě. Vodu slijeme a lístky nadrobno posekáme, vložíme do rendlíku, osolíme a opepříme. Mouku necháme na másle osmahnout do světle žluta, zalejeme trochou mléka a dobře rozvaříme, aby se neutvořily žmolky. Potom smícháme s nasekanými kopřivami a dochutíme třeným česnekem. Na závěr vmícháme vejce.

Pokračování příště...

Upravila Květa Zajícová

Pozvánky

Kalendář bohoslužeb v roce 2024

1. 1.	Slavnostní novoroční bohoslužba, farní kostel sv. Václava, 9 hodin
14. 2.	Popeleční středa, farní kostel sv. Václava, 18 hodin
24. 3.	Květná neděle, farní kostel sv. Václava, 9 hodin
28. 3.	Zelený čtvrtek, farní kostel sv. Václava, 18 hodin
29. 3.	Velký pátek, farní kostel sv. Václava, 17 hodin
30. 3.	Bílá sobota, farní kostel sv. Václava, 18 hodin
31. 3.	Slavnost Zmrtvýchvstání Páně, farní kostel sv. Václava, 9 hodin
1. 4.	Velikonoční pondělí, farní kostel sv. Václava, 9 hodin
24. 4.	Slavnost sv. Jiří, hřbitovní kostel sv. Jiří, 18 hodin
8. 5.	Farní pouť Kalwaria Zebrzydowska, Polsko
11. 5.	II. pěší pouť z Tovačova do Dubu nad Moravou
19. 5.	Slavnost Seslání Ducha Svatého, farní kostel sv. Václava, 9 hodin
28. 9.	Slavnost sv. Václava, farní kostel sv. Václava, 9 hodin
1. 11.	Slavnost Všech svatých, farní kostel sv. Václava, 18 hodin
2. 11.	Vzpomínka na všechny věrné zemřelé, hřbitovní kostel sv. Jiří, 18 hodin
10. 11.	Benefiční koncert farní kostel sv. Václava, 16 hodin
24. 12.	Půlnoční mše svatá, farní kostel sv. Václava, 22 hodin
25. 12.	Slavnost Narození Páně, farní kostel sv. Václava, 9 hodin
26. 12.	Svátek sv. Štěpána, farní kostel sv. Václava, 9 hodin
31. 12.	Bohoslužba na závěr roku, farní kostel sv. Václava, 16 hodin

Kalendář kulturních, společenských a sportovních akcí 2024

Březen:

- 2. 3. – Hanácké bál
- 16. 3. – Sportovní ples
- 23. 3. – Velikonoční jarmark a zahájení zámecké sezóny
- 23. 3. – Přehlídka pódiových skladeb
- 31. 3. – Velikonoční běh – 38. ročník
- 31. 3. – Velikonoční běh dětí a mládeže

Duben:

- 6. 4. – Vernisáž k výstavě na zámku
- 30. 4. – Pálení čarodějnic
  - Otvírání cyklostezky Bečva

Květen:

- 4. 5. – Gulášfest
- 18. 5. – Den přírody v mysliveckém areálu
- 18. – 19. 5. – Key DiscDog Freestyle
- 25. 5. – S mikroregionem na kole
- 25. 5. – Kácení máje

Červen:

- 1. 6. – Modelářská výstava ve sportovní hale
- 2. 6. – Dětský den se Šancí
- 8. 6. – Tovačovský maraton - plavecké závody na Annínském jezeře
- 22. 6. – Červnová noc v mysliveckém areálu
- 27. 6. – Poslední zvonění na nádvoří zámku
- 30. 6. – 5. 7. – Vsesokolský slet Praha
  - Swingový večer, nádvoří zámku
  - Řezbářské dny, prodejní a prezentační výstava řezbářských a truhlářských prací žáků SŠ řezbářské

Červenec, srpen:

- 6. 7. – Večerní prohlídky na zámku v Tovačově
- 13. 7. – Procházka po bojišti z r. 1866

- 20. 7. – Loutkové divadlo BOĎI
- 20. 7. – Kameron - zábava
- 17. 8. – Středověký den
- 17. 8. – Srpnová noc v mysliveckém areálu
- 29. 8. – Teror – představení Moravského divadla Olomouc

Září:

- 8. 9. – Tovačovský ráfek
- 28. 9. – Svatováclavské hody v Tovačově

Říjen:

- 28. 10. – Koncert na zámku - Daniel JUN – klavír a Jiří Kabát – viola
  - Slavnost k Mezinárodnímu dni seniorů
  - Výlov Hradeckého rybníka

Listopad:

- 11. 11. – Pohodová sobota
- 30. 11. – Rozsvěcování vánočního stromu
  - Pietní vzpomínka na zesnulé

Prosinec:

- 11. 12. – Vánoce ve škole
- 14. – 15. 12. – Vánoce na zámku,
- 24. 12. – Zpíváme koledy
- 27. 12. – Volejbalový turnaj smíšených družstev
- 28. 12. – Vánoční turnaj o přeborníka Tovačova
- 30. 12. – Memoriál Rosti Chorého
- 31. 12. – Silvestrovský turnaj dětí a dospělých ve florbale
  - Mikulášování
  - Prodejní a prezentační výstava řezbářských a truhlářských prací

Výlov Hradeckého rybníka

Swingový večer

Vycházky 1866

Středověký den

Hanácký spolek Hatě Tovačov pořádá

26. Hanácké bál

V SOBOTU 2. BŘEZNA 2024

OD 19.30 HODIN

VE SPORTOVNÍ HALE V TOVAČOVĚ

K tanci, poslechu a dobré náladě

Vám zahraje kapela PETER'S MUSIC

Těšit se můžete na obvyklý program a skvělé občerstvení

Vstupné 180,- Kč, místenka 20,- Kč

Předprodej vstupenek od 19. 2. 2024 u pana Koska
v obchodě na Náměstí 29, Tovačov, telefon 602 764 398

SPORTOVNÍ PLES

Sportovní hala Tovačov

SOBOTA 16. března 2024

od 20:00

Taneční vystoupení
Půlnoční překvapení

FOTOKOUTEK OBČERSTVENÍ TOMBOLA

Hraje kapela YANTAR. Předprodej od 4. 3. do 14. 3.
v obchodě na náměstí u p. Koska. Vstupné 200,-

Těšíme se na Vás

Jarní pozvánka na benefiční Galavečer v Dubu 2024

Milí přátelé,

dovoluji si vás pozvat na již 13. ročník benefičního Galavečera v Dubu 2024, který se stal v posledních letech tradičním hudebním setkáním ve vašem regionu.

Benefiční Galavečer proběhne dne 18. května 2024 od 19:00 hod. v kostele Očišťování Panny Marie v Dubu nad Moravou.

V letošním roce přijala mé pozvání stálice naší hudební scény, dáma, která oslovuje svým repertoárem a specifickým hlasem několik generací, Lenka Filipová.

Celý večer jako vždy dozdobí výstava obrazů. Tento rok se k tomuto večeru opět připojí obrázky paní Aleny Jáchimové. Výstava obrázků bude prodejní. Stejně jako všechny předchozí večery pomáhaly, tak i v tomto roce jsem se rozhodla rozdělit výtěžek ze vstupného mezi kostel v Dubu nad Moravou a organizaci Nedoklubko při FN Olomouc, která se věnuje předčasně narozeným dětem a jejich rodinám.

Předprodej vstupenek bude probíhat v obvyklých předprodejních místech, a to od konce února. Květinářství Tovačov - Michaela Hrubá, OÚ Věrovany, OÚ Dub nad Moravou a OÚ Troubky, nebo již nyní na jb.jitka.blahova@seznam.cz. Cena vstupného je 250,-Kč. Pro připomenutí můžete zhlédnout foto z předchozích ročníků na www.jitkablahova.cz.

Na setkání s vámi se těší

Jitka Bláhová, pořadatel a producent

Inzerce

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Snížení energetické náročnosti objektu Zdravotního střediska Města Tovačov

Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií
z fondu Next Generation EU.

Cílem projektu je snížení energetické náročnosti objektu Zdravotního střediska Města Tovačov na adrese Široká 175, Tovačov. V rámci projektu je realizováno zateplení obvodových stěn, zateplení střešní konstrukce, výměna starých zářivkových a žárovkových zdrojů za moderní LED zdroje a vyregulování otopné soustavy.

Realizace projektu: březen 2024 – říjen 2024

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNI FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

KK TOVAČOV VÝCVIK PSŮ

ZAČÁTEČNÍCI
PONDĚLÍ
17-18 HOD

POKROČILÍ
PONDĚLÍ
18-19 HOD

WWW.KKTOVACOV.CZ

f KK TOVAČOV

KKTOVACOV@EMAIL.CZ

TEL. 724 734 160

Tělovýchovná jednota Sokol Tovačov z.s. pořádá:

Příměstský sportovní tábor pro děti (ročník 2014 - 2018)

Termín: 22.7. - 26.7.2024

Čas: 7:30 - 16:30 hodin

Místo: zázemí sportovní haly v Tovačově

Cena: 2.700kč

- V ceně je zahrnuta dopolední a odpolední svačina, oběd, pitný režim, vstupné a jízdné.

Přihlášky:

- Vaše dítě bude přijato po odeslání přihlášky na email kyasma@seznam.cz a po uhrazení nevratné zálohy ve výši 1.000kč.
- Podmínka přihlášení je mimo jiné vybavené a seřízené cyklistické kolo a zručnost při jízdě na kole.

Kontakt: Mgr. Martina Blatáková, 604 929 091, kyasma@seznam.cz

Na všechny sportovce se těší Mart'a, Jitula, Klárka a Milda :-)

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR

Projekt

TOVAČOV, SÍDLIŠTĚ ZVOLENOV – REVITALIZACE

je realizován za přispění prostředků státního rozpočtu ČR z programu Ministerstva pro místní rozvoj.

Cílem projektu jsou stavební úpravy (obnova) stávající místní komunikace, chodníků a zelených ploch v lokalitě sídliště v ulici Zvolenov za účelem dostavby chybějících parkovacích stání a celkové revitalizaci veřejných ploch. Součástí stavby je doplnění stávající komunikace o novou větev s parkovacími zálivy a chodníkem, výstavba kontejnerových stání, přeložka a dostavba veřejného osvětlení a odvodnění nově vzniklé části komunikace.

Každoroční tradiční Tříkrálová sbírka v Tovačově proběhla v neděli 7. ledna. Přestože bylo nepříznivé větrné počasí, vybraly skupinky ochotných koledníků v maskách tří králů s doprovodem v Tovačově částku 59 768 tisíc korun a v Klopotovicích částku 10 529 tisíc korun. Obě částky převyšují loňskou sbírku. Tímto děkujeme především ochotným koledníkům a samozřejmě všem dárcům. Výtěžek sbírky je určen na pomoc handicapovaným seniorům, matkám s dětmi v tísní a dalším lidem v nouzi.

Děkuji vám všem.

starosta Marek Svoboda

**DĚKUJEME
ZA PODPORU
TŘÍKRÁLOVÉ SBÍRKY
2024**

**Výsledek Tříkrálové sbírky 2024
v Tovačově :**

59 768,-Kč

TOVAČOVĚ DĚKUJEME !!!

Odchyt psů v Tovačově v roce 2023

Pes německého ovčáka byl odchycen dne 20.02.2023 v Anníně. Původnímu majiteli byl navrácen téhož dne.

Fena bernského salašnického psa byla odchycena v Olomoucké ulici dne 24.04. 2023. Původnímu majiteli byla navrácena dne 25.04.2023.

Dne 24.04.2022 byla v Sadové ulici odchycena fenka hrubosrstého jezevčíka. Navrácena byla původnímu majiteli dne 25.04. 2023.

Opětné nalezení fenky hrubosrstého jezevčíka ze dne 28.04.2023 na ulici Široká. Původnímu majiteli byla navrácena dne 29.04. 2023.

Dne 04.10.2023 byl v ulici kpt. Jaroše odchycen pes stafordšírského teriéra. Navrácen byl původnímu majiteli téhož dne.

Pes křížence menšího vzrůstu byl odchycen u sportovní haly dne 22.11.2023. Původnímu majiteli z Dubu nad Moravou byl navrácen dne 23.11. 2023.

Při odchytů zatoulaných psů spolupracuje město Tovačov s Kynologickým klubem Tovačov, z.s.

CALENDAŘ SVOZŮ 2024 MĚSTO TOVAČOV

MOJE ODPADKY

Pytle a nádoby označené čárovým/QR kódem doporučujeme přistavovat ke svozu večer před svozovým dnem. Pro získání vyššího počtu EKO bodů je nezbytné nádoby přistavovat až ve chvíli, kdy jsou zcela naplněné.

SMĚSNÝ ODPAD A TRÍDĚNÝ ODPAD OD DOMŮ

svozový kalendář najdete také ve svém odpadovém účtu na webu www.mojeodpadky.cz/fovacov

PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO	NE
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

leden 1

PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO	NE
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29			

únor 2

PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO	NE
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

březen 3

PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO	NE
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

duben 4

PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO	NE
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

květen 5

PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO	NE
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

červen 6

PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO	NE
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

červenec 7

PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO	NE
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

srpen 8

PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO	NE
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

září 9

PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO	NE
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

říjen 10

PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO	NE
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

listopad 11

PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO	NE
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

prosinec 12